

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 4.5.2011
COM(2011) 248 galīgā redakcija

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Paziņojums par migrāciju

SATURS

1.	Ievads	2
2.	Robežu šķērsošana	3
2.1.	Krīzes pārvarēšana: īstermiņa pasākumi	3
2.2.	Ārējo robežu kontrole	6
2.3.	Šengenas zonas pārvaldība.....	7
2.4.	Nelegālās imigrācijas novēršana	7
3.	Pārvietošanās un dzīvošana zonā bez iekšējām robežām.....	9
3.1.	Organizētā mobilitāte	9
3.2.	Konsekventa mobilitātes politika attiecībā uz trešo valstu pilsoņiem, tostarp vīzu jautājumi.....	9
3.3.	Pienācīgi pārvaldīta legālā migrācija	10
3.4.	Iekļaujošas sabiedrības izveide, integrējot imigrantus.....	12
4.	Starptautiskās aizsardzības nodrošināšana personām, kurām tā ir vajadzīga	13
5.	Migrācija ārējo attiecību jomā ne tikai krīzes laikā	14
5.1.	Visaptveroša pieeja migrācijai	14
5.2.	Pēc krīzes: ES un Vidusjūras reģiona dienvidu valstu partnerība.....	15
1. PIELIKUMS.....		17
2. PIELIKUMS.....		20

1. IEVADS

Notikumi Vidusjūras reģiona dienvidu valstīs vieš cerību par labāku dzīvi miljoniem cilvēku mūsu kaimiņvalstīs, kā arī par cilvēktiesību, plurālisma, tiesiskuma un sociālā taisnīguma ievērošanu lielākā mērogā. Kā bieži notiek demokrātiskas sacelšanās gadījumos, īstermiņā un ilgtermiņā tiek izraisīti arī nemieri un neskaidrība. Politisko nemieru un militāro konfliktu rezultātā cilvēki ir zaudējuši dzīvību un simtiem tūkstošiem cilvēku ir bijuši spiesti mainīt dzīvesvietu, pārvietojoties ne tikai no valstīm, kuras tieši skārušas pārmaiņas, piemēram, no Tunisijas un Lībijas, bet arī no citām valstīm.

Nesenie vēsturiska mēroga notikumi Vidusjūras reģiona dienvidu valstīs ir apstiprinājums tam, ka ir vajadzīga spēcīga un kopīga ES politika migrācijas un patvēruma jomā. Vairāk nekā jebkad ir svarīgi panākt progresu tiesību aktu jomā, operatīvajā sadarbībā un mūsu attiecībās ar trešām valstīm. Šā paziņojuma mērķis ir nesenos un nākotnes politikas priekšlikumus apvienot sistēmā, kurā tiek ņemti vērā visi svarīgie aspekti un kas ļauj ES un tās dalībvalstīm pārvaldīt trešo valstu pilsoņu patvērumu, migrāciju un mobilitāti drošā vidē.

Dažas dalībvalstis, piemēram, Itālija, Malta, Grieķija un Kipra ir tiešāk pakļautas nelegālo migrantu masveida pieplūdumam un, zināmā mērā, arī tādu personu uzņemšanai, kurām vajadzīga starptautiska aizsardzība. Tā nav tikai vienas valsts problēma, bet tā ir jārisina ES mērogā, kam nepieciešama patiesa solidaritāte dalībvalstu starpā.

ES jānodrošina ātra palīdzība visām personām, kam tā ir vajadzīga (ko īstenoja īpaši uz Tunisijas un Lībijas robežas), kā arī jāsniedz patvērums cilvēkiem, kam vajadzīga starptautiska aizsardzība. Lai arī ES ir jāuztur un jānostiprina savas tradīcijas patvēruma un aizsardzības piešķiršanas jomā, tai būtu arī jāparedz piemēroti instrumenti, lai novērstu to, ka tās robežas nelegāli šķērso liels skaits ekonomisko migrantu. Lai sasniegtu šos mērķus, efektīva ES robežu pārvaldība ir uzticamības priekšnoteikums Eiropas Savienībā un ārpus tās.

Tā kā situācija Vidusjūras reģiona dienvidu valstīs nepārtraukti attīstās, jāreaģē ātri. Pamatojoties uz Eiropadomes 11. un 25. marta secinājumiem, Eiropas Parlamenta 5. aprīļa rezolūciju¹ un Komisijas un Augstā pārstāvja 8. marta kopīgo paziņojumu, Komisija 24. maijā nāks klajā ar priekšlikumu kopumu, lai nodrošinātu ES visaptverošu pieeju migrācijas, mobilitātes un drošības jomā ar Vidusjūras reģiona dienvidu valstīm.

Tomēr šai nepieciešamībai risināt sarežģīto un mainīgo situāciju nevajadzētu aprobežoties ar īstermiņa pieeju, kas ietver tikai robežkontroli, neņemot vērā ilgtermiņa jautājumus. Ir būtiski veidot dialogu un sadarbību ar minēto imigrantu izcelsmes un tranzīta valstīm. Šādas sadarbības pamatā jābūt drošībai un labai pārvaldībai, lai izveidotu savstarpēji izdevīgus politikas virzienus legālās migrācijas jomā. Tas nozīmē arī uzlabotu ekonomisko sadarbību, lai attīstītu apstākļus izaugsmei un nodarbinātībai izcelsmes valstīs, lai risinātu nelegālās migrācijas cēloņus. Šādas sadarbības pamatos jābūt nosacītības principam, ko piemēro migrācijas jautājumiem, lai rosinātu efektīvu saistību uzņemšanos no partneru puses attiecībā uz nelegālo migrācijas plūsmu novēršanu, savu robežu efektīvu pārvaldību un sadarbību nelegālo migrāciju atgriešanas un atpakaļuzņemšanas jautājumos.

¹ Eiropas Parlamenta 2011. gada 5. aprīļa rezolūcija par nestabilitātes radītajām migrācijas plūsmām: ES ārpolitikas darbības joma un nozīme ([2010/2269\(INI\)](#)).

Visaptveroša migrācijas politika personām, kas nav ES pilsoņi, kuras pamatā ir vienotas uzņemšanas procedūras, kas paredz taisnīgu izturēšanos pret trešo valstu pilsoņiem, turklāt veicinās ES turpmāku labklājību. Kā uzsvērts stratēģijā „Eiropa 2020”, viena no smagākajām ekonomikas problēmām, ar ko saskaras Eiropa, ir vajadzība novērst demogrāfisko lejupslīdi darbaspējīgo iedzīvotāju vidū, kā arī būtisku paredzamo prasmju trūkumu konkrētās nozarēs. Lai saglabātu konkurētspēju un ļautu uzturēt savu sociālo modeli ilgtspējīgā veidā, Eiropai jāpieņem pasākumi, lai uzlabotu ES iedzīvotāju nodarbinātības rādītājus, bet arī vienlaikus jāveic konkrētas darbības, lai apmierinātu paredzamo pieprasījumu pēc darbaspēka, izmantojot trešo valstu pilsoņu mērķtiecīgu imigrāciju.

ES būtu jānodrošina, ka ir ieviestas drošas un efektīvas patvēruma procedūras cilvēkiem, kuriem vajadzīga aizsardzība. Ir pagājuši sešdesmit gadi, kopš parakstīta Ženēvas Konvencija par bēgļu statusu, un ir pienācis laiks ES atkārtoti apstiprināt savas saistības piedāvāt aizsardzību jebkuram vajātam trešās valsts pilsonim vai bezvalstniekam, kas ierodas tās teritorijā. Kopēja Eiropas patvēruma sistēma, kas piedāvā augsta līmeņa aizsardzību un samazina nevienlīdzības starp dalībvalstu patvēruma sistēmām, jāpabeidz līdz 2012. gadam, kā par to vienojusies Eiropadome.

Migrācijas jautājumi aizvien lielākā mērā iegūst politisko ietekmi ES. Eiropadome 2008. gada oktobra sanāsmē pieņēma Eiropas Imigrācijas un patvēruma paktu, lai sniegtu ierosmi ES kopējas politikas izstrādei, tajā nosakot piecas saistības: legālās migrācijas organizēšana, cīņa pret nelegālu migrāciju, ārējo robežu stiprināšana, ES patvēruma sistēmas izveide un globālās partnerības migrācijai un attīstībai izveide. Tā pamatprincips aizvien ir spēkā un būtu jāizmanto kā virzītājspēks: pretstatā slikti pārvaldītai imigrācijai, kas var ietekmēt sociālo kohēziju un pilsoņu uzticību brīvas pārvietošanās zonā bez iekšējām robežām, labi pārvaldīta migrācija var ES sniegt pozitīvu ieguldījumu. Minētās saistības tika atkārtoti apstiprinātas un sīki izstrādātas Stokholmas programmā, ko Padome pieņēma 2009. gada decembrī, un līdz ar Lisabonas līguma stāšanos spēkā, kas ir nodrošinājis stabilu, visaptverošu un uzticamāku tiesisko satvaru ES migrācijas politikas attīstībai, īpaši aktīvāk iesaistot Eiropas Parlamenta lēmumu pieņemšanas procesā.

Tajā pašā laikā, kā to ir spilgti parādījuši nesenie notikumi, ES turpina saskarties ar nopietnām problēmām savas migrācijas politikas attīstībā. Skaidrs piemērs ir dažu posmu neaizsargātība uz ES ārējām robežām, īpaši Vidusjūras reģiona dienvidu valstīs un uz sauszemes robežas starp Grieķiju un Turciju. Jo īpaši ir jāveic pasākumi, lai novērstu to, ka ES ierodas liels skaits nelegālo migrantu, kurus bieži vien izmanto bezatbildīgi noziedzības tīkli. ES attiecīgi būtu jāstiprina migrācijas politika, kuras pamatā ir efektīvi pārvaldīta iekšējā migrācija, un jānodrošina, ka vajadzība pēc uzlabotas mobilitātes neapdraud ES ārējo robežu drošību. Lai arī šajā paziņojumā uzmanība neapšaubāmi veltīta patlaban aktuālajiem reģioniem, ES migrācijas politikā ir ievērota ģeogrāfiski visaptveroša pieeja.

2. ROBEŽU ŠĶĒRSOŠANA

2.1. Krīzes pārvarēšana: īstermiņa pasākumi

Kopš gada sākuma ir notikusi masveida iedzīvotāju pārvietošanās no dažām Ziemeļāfrikas valstīm, īpaši no Lībijas. Saskaņā ar jaunākajām aplēsēm, bēgot no vardarbības, Lībijas teritoriju ir pametušas vairāk nekā 650 000 personas. Šos cilvēkus uzņēma kaimiņvalstīs, galvenokārt Tunisijā un Ēģiptē, un kopš tā laika daudziem no viņiem ir izdevies atgriezties pašiem vai viņiem ir palīdzēts atgriezties savā valstī. Izmantojot apjomīgu resursu

mobilizēšanu, šo uzņemšanas un repatriācijas uzdevumu veica uzņēmējas valstis, ES, NVO un starptautiskā sabiedrība. Sniedzot finansējumu humānās palīdzības mērķiem un nodrošinot transporta līdzekļus, līdz šim ES ir veicinājusi aptuveni 50 000 trešo valstu pilsoņu repatriāciju.

Tūkstošiem cilvēku nesen mēģināja ierasties ES, radot aizvien lielāku spiedienu dažu dalībvalstu aizsardzības un uzņemšanas sistēmās. Vairāk nekā 20 000 migrantiem, galvenokārt no Tunisijas un, mazākā mērā, no citām Āfrikas valstīm, ir izdevies nelikumīgi ieceļot Eiropas Savienībā, sasniedzot Maltas un Itālijas krastus (lielākoties Lampedūzas salu), kurās ir īpaši augsts migrācijas spiediens. Lielāko daļu no minētajiem ekonomiskajiem migrantiem būtu jāatgriež to izcelsmes valstīs. Papildus pārvietotajām personām un migrantiem, Lībiju ir pametis ievērojams skaits dažādu pilsonību bēgļu, tostarp no Somālijas, Eritrejas un Sudānas, un daži no tiem ir izdevies ieceļot Itālijā un Maltā. Šīs lielās plūsmas, kurās bija arī nepavadīti nepilngadīgie, kuriem nepieciešami bērna vajadzībām atbilstoši uzņemšanas pasākumi, radīja papildu spiedienu radās visvairāk iesaistīto dalībvalstu veselības aprūpes sistēmās, jo ir nepieciešams sniegt veselības aprūpi migrantiem, kuriem tā ir vajadzīga un nodrošināt pilnīgu medicīnisko pārbaudi.

Ir būtiski nošķirt nelegālos migrantus (ekonomiskie migranti, kas mēģina nelegāli šķērsot ES robežas), bēgļus vai cilvēkus, kuri, iespējams, meklē patvērumu, no cilvēkiem, kuri ir uz laiku pārvietoti (piemēram, ārvalstu strādnieki Lībijā, kas to pametuši konflikta rezultātā un vēlas atgriezties savā izcelsmes valstī). Minēto cilvēku juridiskais statuss, kā arī palīdzība, ko tiem var sniegt ES, ir atšķirīga.

ES uz visām minētajām problēmām ir reaģējusi ātri un aktīvi. Komisija un dalībvalstis ir piešķirušas līdzekļus, lai palīdzētu pārvaldīt humāno ārkārtas situāciju, ko izraisījuši bēgļu un pārvietoto personu pēkšņi pieplūdumi Lībijas kaimiņvalstīs. Tādēļ bija iespējams piedāvāt pagaidu pajumti bēgļiem un pārvietotajām personām, apmierināt viņu pamatvajadzības un palīdzēt viņiem atgriezties izcelsmes valstīs. Līdz šim ES kopējais ieguldījums humānajai palīdzībai ir bijis 100 miljoni euro, no kuriem aptuveni pusi (48,8 miljonus euro) piešķir Komisija. Turklāt ir aktivizēts ES Civilās aizsardzības mehānisms, lai atvieglotu ES un trešo valstu pilsoņu repatriāciju. Šajā nolūkā 15 dalībvalstis ir nodrošinājušas transporta līdzekļus, ko koordinēja Komisijas uzraudzības un informācijas centrs. Ir skaidrs, ka ir jāturpina šie kopējie centieni. Lai reaģētu uz nelegālu un jaukto migrācijas plūsmu izveidošanos, šķērsojot Vidusjūru, *FRONTEX* sāka kopīgu operāciju *EPN Hermes Extension 2011*, lai palīdzētu Itālijai kontrolēt kuģus, kuros atrodas migranti un bēgļi. *EIROPOLS* ir nosūtījis uz Itāliju ekspertu grupu, lai palīdzētu tās tiesībaizsardzības iestādēm identificēt iespējamus noziedzniekus Itālijas teritoriju sasniegušo nelegālo migrantu vidū.

Tām dalībvalstīm, kuras ir visvairāk pakļautas aizvien lielākām bēgļu un nelegālo migrantu plūsmām, ir sniegta palīdzība saistībā ar personu pārvietošanas izraisītajām finansiālajām sekām. Šajā nolūkā no Ārējo robežu fonda un Eiropas Bēgļu fonda tika piešķirti aptuveni 25 miljoni euro.

Lai arī pašreizējā krīze apstiprina to, ka Eiropas mērogā ir nepieciešama **lielāka solidaritāte** un atbildības labāka sadalīšana, jāatzīst, ka ES nav pilnībā gatava palīdzēt dalībvalstīm, kuras ir visvairāk pakļautas masveida migrācijas plūsmām.

Finanšu līdzekļi, kas ir pieejami saskaņā ar vispārīgo programmu „Solidaritāte un migrācijas plūsmu pārvaldība”², nav pietiekami, lai reaģētu uz visiem palīdzības pieprasījumiem. Pirmkārt, nav vienkārši piešķirt līdzekļus no šiem fondiem, jo tie ir paredzēti rīcībai stabilā situācijā, nevis lai reaģētu uz ārkārtas situācijām un krīzēm. Otrkārt, problēmu apjoms lielākoties pārsniedz pašreizējos mehānismus.

Saistībā ar nākamo daudzgadu finanšu shēmu Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai būs jāizdara secinājumi no pašreizējās krīzes. Lai ES ātri un efektīvi reaģētu neparedzētu notikumu gadījumā vai ārkārtējās situācijās, ES finansējums būtu jāpielāgo tā, lai to varētu piešķirt daudz ātrāk un elastīgāk, tostarp trešās valstīs. Turklāt, ņemot vērā, ka patlaban tiek pārskatīta ES finanšu regula, Eiropas Parlamentam un Padomei būtu jāatbalsta Komisijas priekšlikums ļaut ES izveidot pašu **trasta fondus**, kas spētu apvienot līdzekļu devēju ieguldījumus īpaši krīzes un pēc-krīzes situācijās. Principā, lai reaģētu uz dramatiskiem notikumiem, kuri norisinās attiecīgajā reģionā, eksistē citi solidaritātes veidi. Izmantojot pieredzi, kas gūta īstenotajā izmēģinājuma projektā par personu pārvietošanu no Maltas, Komisija, ņemot vērā pašreizējo migrantu pieplūdumu, kas meklē starptautisko aizsardzību minētajā valstī, atbalstīs minētā projekta darbības pagarināšanu, kas jāīsteno, cieši sadarbojoties ar ANO Augsto komisāru bēgļu jautājumos un Starptautisko Migrācijas organizāciju. Tomēr patlaban pieejamie instrumenti nav pietiekami, lai apmierinātu visas vajadzības un nodrošinātu visaptverošu reakciju. Tos var izmantot vienīgi plānotā veidā, un tie ir pilnībā atkarīgi no dalībvalstu vēlēšanās piedāvāt brīvprātīgu (jebkāda veida) palīdzību katrā konkrētajā brīdī. Tas, savukārt, ES pakļauj kritikai un draud vājināt pilsoņu uzticību ES.

Komisija cieši uzraudzīs nepārtraukti mainīgo situāciju un, ja būs izpildīti visi attiecīgie nosacījumi, var izlemt izmantot Pagaidu aizsardzības direktīvu³, lai sniegtu tūlītēju un pagaidu aizsardzību pārvietotajām personām no trešām valstīm, kuras nespēj atgriezties savā izcelsmes valstī.

2011. gadā Komisija nāks klajā ar turpmākiem priekšlikumiem par solidaritātes nodrošināšanu vispusīgā veidā un par to, kā konkrēti šādu palīdzību var sniegt. Pašlaik tiek izskatītas vairākas atšķirīgas pieejas, lai izstrādātu alternatīvas, kas uz steidzamajām vajadzībām ļaus reaģēt ātrākā un strukturētākā veidā. Šajā iniciatīvā izmantos Lisabonas līgumā noteikto attiecīgo juridisko pamatu, piemēram, 80. pantu un 78. panta 3. punktu, un tiks izmantota Grieķijā gūtā pieredze, īpaši uz sauszemes robežas starp Grieķiju un Turciju, kā arī pieredze no krīzes Vidusjūras reģiona dienvidu valstīs, tajā tiks ietverti iespējamie *ad hoc* pasākumi, kuri jāīsteno gadījumā, ja vienā vai vairākās dalībvalstīs izveidojas īpaši saspringta īslaicīga situācija, kā arī vairāk strukturālo līdzekļu, lai nodrošinātu solidaritāti, tas ir, finanšu līdzekļi, kā arī praktiskas sadarbības un tehniskās palīdzības nodrošināšana (piemēram, izmantojot *FRONTEX*, EPAB, kopīgas operācijas).

Visbeidzot, kā būtisks solidaritātes žests Ziemeļāfrikas valstīm (īpaši Tunisijai), kas patlaban uzņem lielu skaitu personu, kurām vajadzīga starptautiska aizsardzība un kuras nevar atgriezt izcelsmes valstī, kā arī lai minētajās valstīs saglabātu „aizsardzības telpu”, ir svarīgi, lai ES dalībvalstis piekristu pārvietot dažas no minētajām personām.

² Vispārīgā programma ietver četrus fondus, kuri ir svarīgi šajā ziņā, proti, Ārējo robežu fonds, Eiropas Atgriešanās fonds, Eiropas Bēgļu fonds un Integrācijas fonds.

³ Padomes 2001. gada 20. jūlija Direktīva 2001/51/EK.

2.2. Ārējo robežu kontrole

Ir svarīgi, lai ārējās robežas būtu efektīvas un uzticamas. ES ir jāspēj pārvaldīt personu plūsmas, kuras vēlas ieceļot uz īsu laikposmu vai likumīgi ieceļot ES, vienlaikus liedzot ieceļot tām personām, kurām uz to nav tiesību. Robežkontrole arī ir ļoti svarīga cīņā pret noziedzību, kā paskaidrots Iekšējās drošības stratēģijā, ar ko Komisija nāca klajā 2010. gadā⁴. Tādēļ Eiropas Savienībai ir jārisina divkāršs mērķis saglabāt augstu drošības līmeni un vienlaikus padarīt vienkāršāku robežšķērsošanu personām, kuras būtu jāuzņem, pilnībā ievērojot viņu pamattiesības.

Pieejas kontrolēšana savai teritorijai ir viena no pamatfunkcijām valstī vai zonā, kurā nav iekšējo robežu. Šengenas zonā katra iesaistītā valsts ir līdzatbildīga par šīs funkcijas izpildi uzticamā veidā. Katra valsts pārvalda savas ārējās robežas ne tikai, lai kontrolētu pieeju savai teritorijai, bet arī, lai kontrolētu pieeju Šengenas zonai kopumā, tādējādi tā rīkojas citu dalībvalstu interesēs un veic pakalpojumu ES vārdā. Tāpat to dalībvalstu situācija, kuras saskaras ar saspringtu situāciju pie savām ārējām robežām, jāatzīst un jārisina, pilnībā ievērojot solidaritātes principu.

ES ārējās robežas kontrole nepārtraukti jāuzlabo, lai reaģētu uz jauniem migrācijas un drošības izaicinājumiem. Nesenie notikumi ir parādījuši, cik ātri ārējās robežas posms, ko uzskata par zema riska posmu, var kļūt par migrācijas kritiska spiediena objektu. Organizētā noziedzība ir atbildīga par cilvēku tirdzniecību vai nelegālās migrācijas veicināšanu, un tā pastāvīgi pielāgo savas metodes un maršrutus. Tajā pašā laikā kopējā tendence norāda uz to, ka ieceļotāju plūsmas palielinās un cilvēki cer ātri un viegli šķērsot robežas.

Trūkumi uz dažiem ārējās robežas posmiem apdraud uzticamību Eiropas Savienības spējai kontrolēt piekļuvi savai teritorijai, kā arī savstarpējo uzticību. Pilsoņiem arī jājūtas pārliecinātiem par to, ka ārējās robežas kontrole darbojas pienācīgi. Jau ir ieviests kopīgs noteikumu kopums, bet arī turpmāk ir jāattīsta kopēja kultūra starp valstu iestādēm. Šajā nolūkā Komisija maijā pieņems *SIRENE* rokasgrāmatas grozītu redakciju un jūnijā atjauninās kopējo Robežsargu rokasgrāmatu. Turklāt jāapsver iespēja izveidot Eiropas robežsargu sistēmu. Tas nebūt nenozīmētu centralizētas Eiropas administrācijas izveidi, bet gan kopējas kultūras, kopēju spēju un standartu izveidi, ko atbalstītu ar praktisku sadarbību.

Līdzīgi, ir jāpieņem uz risku balstīta pieeja un jānodrošina lielāka modernās tehnoloģijas izmantošana uz sauszemes, kā arī jūras robežām. Jāuzlabo ikdienas sadarbība starp valstu iestādēm, kaimiņos esošajām dalībvalstīm reālajā laikā jāapmainās ar operatīvo informāciju par jebkuru starpgadījumu uz ārējās robežas. Tas ir Eiropas Robežu uzraudzības sistēmas (*EUROSUR*) mērķis, kura tiek pakāpeniski izstrādāta kopš 2008. gada. Komisija 2011. gadā nāks klajā ar tiesību aktu projektu, kurā paredzēts ļaut dalībvalstu iestādēm veikt robežu uzraudzības darbības, lai dalītos ar operatīvo informāciju un sadarbotos ar *FRONTEX* un savā starpā.

FRONTEX ir svarīga nozīme resursu novirzīšanai uz vietām, kur robežas ir apdraudētas, kā to pierāda ātrās reaģēšanas robežapsardzes vienību norīkošana pirmo reizi vēsturē uz Grieķijas un Turcijas sauszemes robežas 2010. gadā un kopīgo jūras operāciju *HERMES* norīkošana, lai atbalstītu Itāliju 2011. gadā. Ir jāatjaunina ***FRONTEX* tiesiskais regulējums**, lai padarītu to efektīvu darbības spēju ziņā pie ārējām robežām. Pagājušā gada februārī Komisija ierosināja

⁴ COM(2010)673, 22.11.2010.

vajadzīgās izmaiņas⁵, un patlaban, īpaši ņemot vērā nesenos notikumus, nepieciešams, lai Padome un Parlaments apstiprinātu šo priekšlikumu pirms šā semestra beigām, kā uz to aicinājusi Eiropadome.

2.3. Šengenas zonas pārvaldība

Šengenas zonas izveide ir viens no reālākajiem, pazīstamākajiem un veiksmīgākajiem ES sasniegumiem. Lai nosargātu šo sasniegumu un pavērtu ceļu tā nepārtrauktai attīstībai, jāparedz turpmāki pasākumi, lai stiprinātu ārējās robežas, kā noteikts iepriekš. Turklāt ir vajadzīga nepārprotama sistēma **Šengenas pārvaldībai**. Lai nodrošinātu kopējo noteikumu piemērošanu, pašlaik Eiropas Savienība joprojām izmanto salīdzinošās pārskatīšanas starpvaldību sistēmu. Pašreizējās Šengenas zonas novērtēšanas pamatā būtu jābūt Kopienas pieejai, tā jāvada Komisijai, piedaloties ekspertiem no dalībvalstīm un *FRONTEX*. Ierosinātais mehānisms nodrošinātu vairāk pārredzamības un uzlabotu ekspertu novērtējumos konstatēto trūkumu turpmāku uzraudzību. Komisija izdos arī vadlīnijas, lai nodrošinātu Šengenas noteikumu saskaņotu īstenošanu un interpretēšanu.

Ir arī jāievieš mehānisms, lai ļautu Eiropas Savienībai reaģēt situācijās, kurās vai nu dalībvalsts nepilda savas saistības kontrolēt savu ārējās robežas posmu, vai kur ārējās robežas īpašā posmā rodas negaidīta un smaga situācija ārējo notikumu dēļ. Šādās kritiskās situācijās Eiropas Savienības koordinēta atbilde, kuras pamatā ir Kopienas pieeja, palielinātu uzticību starp dalībvalstīm. Tā arī samazinātu vēršanos pēc vienpusējām dalībvalstu iniciatīvām uz laiku atjaunot iekšējo robežkontroli vai pastiprināt policijas pārbaudes iekšējās robežas reģionos, kas nenovēršami palēnina iekšējo robežu šķērsošanu visiem. Tādēļ būtu nepieciešams ieviest šādu **mehānismu**, ļaujot pieņemt lēmumu Eiropas mērogā, ar ko noteiktu, kuras dalībvalstis atjaunotu iekšējo robežkontroli un uz cik ilgu laikposmu. Minētais mehānisms būtu jāizmanto kā pēdējais līdzeklis patiesi kritiskās situācijās, līdz tiek pieņemti citi (ārkārtas) pasākumi, lai stabilizētu situāciju attiecīgajā ārējo robežu posmā vai nu Eiropas mērogā solidaritātes garā un/vai valsts mērogā, lai labāk izpildītu kopējos noteikumus. Komisija izpēta iespēju ieviest šādu mehānismu un īsā laikposmā varētu nākt klajā ar priekšlikumu šajā saistībā.

2.4. Nelegālās imigrācijas novēršana

Pēc būtības nelegālā imigrācija ir fenomens, ko grūti kvantificēt. Tomēr konkrēti rādītāji var lieki noderēt. 2009. gadā ES aizturēto trešo valstu pilsoņu skaits bija aptuveni 570 000 (par 7 % mazāk nekā 2008. gadā). Dalībvalstis atgriezta aptuveni 250 000 personas (par 4,5 % vairāk nekā 2008. gadā)⁶.

Stingra un efektīva nelegālās migrācijas jautājumu risināšana ir ticamas migrācijas un mobilitātes politikas priekšnoteikums. Zemā iespējamība, ka tiek repatriēti nelegālie migranti, kuriem nav vajadzīga starptautiska aizsardzība, ir pievilinošs faktors un apdraud sabiedrības uzticību valsts un Eiropas iestādēm. Jāpanāk koordinēta attiecīgo instrumentu un politikas virzienu izmantošana Eiropas mērogā.

⁵ COM(2010)61, 24.2.2010.

⁶ Skatīt 1. pielikumu – Dati par aizturētajām, piespiedu kārtā izraidītajām un atgrieztajām personām.

Neoficiālais darba tirgus arī ir stimulējošs faktors nelegālajai imigrācijai un trešo valstu pilsoņu izmantošanai. Tādēļ ir būtiski, lai dalībvalstis pilnībā un laikus transponētu **Direktīvu par darba devēju sankcijām**⁷.

Katru gadu uz Eiropas Savienību vai tās teritorijā tiek tirgoti vairāki simti tūkstoši cilvēku. Nesen pieņemtā Direktīva par **cilvēku tirdzniecības apkarošanu** palīdzēs ES būt darbības centrā starptautiskajā cīņā pret šāda veida verdzību, stingrāk sodot noziedzniekus, kā arī risināt ar novēršanu un upuru aizsardzību, un tiem sniedzamo palīdzību un atbalstu saistītos jautājumus, īpašu uzmanību veltot visneaizsargātākajiem.

ES arī pievērš lielāku uzmanību savas cilvēku tirdzniecības apkarošanas politikas ārējai dimensijai. ES koordinators norīkošana cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā palīdzēs centienos apkarot cilvēku tirdzniecību.

Lai sekmētu visaptverošu, līdzsvarotu un efektīvu **ES atgriešanas politiku**, Komisija 2012. gadā nāks klajā ar paziņojumu, apkopojot sasniegto, un izteiks priekšlikumus par to, kā var sasniegt turpmāku progresu. Tam būtu jāietver brīvprātīgas atgriešanās veicināšana, spēju veidošanas stiprināšana dalībvalstīs, atgriešanās lēmumu savstarpējas atzīšanas veicināšana, kā arī jautājumu risināšana par nelegālajiem migrantiem, kurus nevar atgriezt izcelsmes valstī.

Ar Atgriešanas direktīvu⁸ ir izveidota stabila un taisnīga sistēma, lai nodrošinātu efektīvu atgriešanu, pilnībā ievērojot migrantu pamattiesības un tiesiskumu. Minētais instruments nodrošina, ka persona vai nu likumīgi uzturas ES, vai arī tiek pieņemts lēmums par tās atgriešanu. Minētās direktīvas zemais īstenošanas līmenis rada nopietnas bažas, un Komisija mudina visas dalībvalstis nodrošināt, ka tiek pieņemti un nekavējoties piemēroti vajadzīgie valsts noteikumi.

Savā neseno visaptverošajā novērtējumā par ES **atpakaļuzņemšanas politiku**⁹ Komisija secināja, ka ES nolīgumi par atpakaļuzņemšanu ir noderīgi nelegālo migrantu repatriēšanai. Turpmāk būtu jānostiprina šāda sadarbība ar trešām valstīm. Tomēr ir vienlīdz skaidrs, ka ir sarežģīti noslēgt atpakaļuzņemšanas nolīgumus ar dažām valstīm, tostarp ar vissvarīgākajām nelegālās migrācijas izcelsmes un tranzīta valstīm. Turklāt, aizvien nav pietiekamā mērā īstenots Kotonū līguma starp ES un ĀKK valstīm 13. pants. Jo īpaši tas, ka bieži vien ES nepiedāvā stimulus saviem trešo valstu sadarbības partneriem, piemēram, ar vīzām saistītus pasākumus vai finansiālu palīdzību, lai stiprinātu trešo valstu spēju pareizi piemērot nolīgumu, kavē ES spēju efektīvi noslēgt un īstenot minētos nolīgumus. Tādēļ šķiet skaidrs, ka vairs nav nozīmes censties noteikt atsevišķas pilnvaras atpakaļuzņemšanas sarunām. Turklāt atpakaļuzņemšanas nolīgumi jāizskata, ņemot vērā plašāku skatījumu uz ES vispārējām attiecībām ar konkrētu partnervalsti. Šajā nolūkā pamatnolīgumos, kas noslēgti ar trešām valstīm, ir vēlams ietvert uzlabotas atpakaļuzņemšanas saistības.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 18. jūnija Direktīva 2009/52/EK.

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Direktīva 2008/115/EK. Minētās direktīvas īstenošanas termiņš bija 2010. gada decembris.

⁹ COM(2011)76, 23.2.2011.

3. PĀRVIETOŠANĀS UN DZĪVOŠANA ZONĀ BEZ IEKŠĒJĀM ROBEŽĀM

3.1. Organizētā mobilitāte

ES ārējās robežas aizsargā un nodrošina ES pilsoņu un to ģimenes locekļu, kā arī visu trešo valstu pilsoņu, kuri ierodas ES, ievērojot saskaņotus noteikumus, vienmērīgu pārvietošanos. Tā kā Šengenas zonu kopumā šķērso 650 miljoni cilvēku gadā, ir jāatzīst, ka robežšķērsošanas vietās ikdienas pārbaudes darbs ir vērā ņemams¹⁰.

Maksimāli jāizmanto pieejamie resursi robežšķērsošanas vietās, nodrošinot apjomradītus ietaupījumus un vienlaikus novēršot pārklāšanos. Šajā nolūkā būtiska ir starpaģentūru cieša sadarbība (*FRONTEX*, *EIROPOLS*, valstu muitas un policijas iestādes), īpaši starp robežsardzes iestādēm, kas pārbauda personas, un muitas iestādēm, kas pārbauda preces. Lai labāk koordinētu pārbaudes pie ārējām robežām, Komisija 2012. gadā iesniegs priekšlikumus, norādot dalībvalstīm uz paraugpraksi.

Uzmanība būtu jāvelta arī robežpārbažu pastiprināšanai, vienlaikus paātrinot robežšķērsošanas procedūru pastāvīgajiem ceļotājiem. Dažas dalībvalstis jau izstrādā valsts sistēmu iecelšanas/izceļošanas sistēmām. Eiropas **iecelšanas/izceļošanas sistēma** nodrošinātu, ka dati par trešo valstu pilsoņu robežšķērsošanu būtu pieejami robežkontroles un imigrācijas iestādēm, papildinot VIS shēmu attiecībā uz vīzu turētājiem. Tas palīdzētu labāk kontrolēt vīzu turētāju uzturēšanos un novērst uzturēšanās ilguma pārsniegšanu, kas, pretstatā kopējam priekšstatam, ir galvenais nelegālās imigrācijas avots ES. Vienlaikus **reģistrēto ceļotāju programma** ļautu trešo valstu pilsoņiem izmantot automatizētu robežkontroles sistēmu, kas padara pieeju ES vieglāku cilvēkiem, kas bieži ceļo.

Minētās sistēmas pavērtu ceļu robežpārbažu nākamajai paaudzei, kuras pamatā ir jaunas tehnoloģijas, bet vienlaikus tiktu izmantota pieredze, kas gūta no pašreizējiem lielapjoma IT projektiem, kuri tiek pašlaik izstrādāti. Tam būtu nepieciešams būtisks ES un dalībvalstu ieguldījums IT attīstības un valsts izdevumu jomā, kā arī centieni, lai nodrošinātu augsta līmeņa standartus personas datu aizsardzībai. Tādēļ pirms konkrētu priekšlikumu iesniegšanas Komisija tuvākajos mēnešos sīkāk apspriedīsies ar Eiropas Parlamentu un Padomi un ieinteresētajām personām par to, kā rīkoties tālāk.

3.2. Konsekventa mobilitātes politika attiecībā uz trešo valstu pilsoņiem, tostarp vīzu jautājumi

ES kopējā vīzu politika ir viens no papildu pasākumiem, kas novērš vajadzību pēc iekšējām robežām. Turklāt vīzu politika ir ietekmīgs instruments tālredzīgai politikai mobilitātes jomā. Tā lielā mērā ietekmē trešās valstis, kuras savu pilsoņu mobilitāti uzskata par savas ārpolitikas galveno prioritāti. 2009. gadā dalībvalstis, kas izsniedz Šengenas vīzas, izsniedza aptuveni 11 miljonus vīzu¹¹.

¹⁰ Saskaņā ar datu vākšanas pasākumu visās ES ārējās robežas robežšķērsošanas vietās, kas tika organizēts no 2009. gada 31. augusta līdz 6. septembrim: 12,6 miljoni personu regulāri šķērso robežu nedēļā: 73,5 ir ES pilsoņi vai cilvēki, kas izmanto ES tiesības uz brīvu pārvietošanos (9,1 miljons nedēļā), 15,2 % ir trešo valstu pilsoņi, kuriem nav vajadzīga vīza (2,1 miljons nedēļā), turpretim 11,3% ir trešo valstu pilsoņi, kuriem ir vīza (1,4 miljoni nedēļā).

¹¹ Skatīt tabulu 2. pielikumā par kopējo vīzu statistiku 2009. gadā.

Nesenajos gados ES ir noslēgusi vairākus vīzu režīma atvieglojumu nolīgumus un sākusī **dialogus par vīzu režīma liberalizāciju**. Dažos gadījumos un, tiklīdz bija izpildīti visi svarīgie priekšnoteikumi, ES izlēma atcelt vīzu režīmu konkrētu trešo valstu pilsoņiem.

Šī pieredze lielākoties ir pozitīva un pierāda, ka ir iespējams nodrošināt **labi pārvaldītu mobilitāti drošā vidē**. Nelegālās migrācijas novēršana un sabiedrības drošības saglabāšana ir saderīga ar mērķi palielināt mobilitāti. Vienmēr būtu jānodrošina pareizais līdzsvars starp *bona fide* ceļotāju lielāku mobilitāti un nelegālas migrācijas risku, kā arī starp draudiem sabiedriskajai kārtībai un drošībai. Vajadzības gadījumā to, vai šis līdzsvars ir izjaukts, jāpārbauda, izmantojot uzraudzīšanas mehānismu pēc vīzu režīma liberalizācijas, piemēram, tādu mehānismu, ko Komisija izveidoja 2011. gada janvārī, ietverot piecas valstis Rietumbalkānu reģionā, attiecībā uz kurām vīzu režīmu atcēla 2009. un 2010. gadā (Albānija, Bosnija un Hercegovina, bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika, Melnkalne un Serbija).

Ja vīzu režīma atcelšanas rezultātā notiek liela mēroga nelegālā migrācija vai ļaunprātīga izmantošana, vai tas apdraud drošību, ES rīcībā būtu jābūt atbilstošiem instrumentiem, lai nekavējoties atrisinātu šādas problēmas. Lai to nodrošinātu, Komisija drīzumā ierosinās grozīt **Vīzu regulu**¹², ieviešot drošības klauzulu, kas noteiktos apstākļos ļautu uz laiku atjaunot vīzu prasību trešās valsts pilsoņiem.

ES arī turpmāk jābūt atvērtai apmaiņas pasākumiem kultūras, ekonomikas un tirdzniecības jomā, lai uzlabotu savu līderes pozīciju pasaules mērogā un veicinātu savas uzņēmējdarbības kopienas, augstākās izglītības un kultūras nozarē iesaistīto personu intereses. Ir vajadzīga lielāka saskaņotība starp vīzu politiku un citiem ES politikas virzieniem, piemēram, tirdzniecības un pētniecības politikas virzieniem.

Pilnībā būtu jāizmanto iespējas, ko piedāvā **Vīzu kodekss**, kuru piemēro no 2010. gada aprīļa. Vēl aizvien nelabprāt tiek izsniegtas daudzkārtējas ieceļošanas vīzas ar ilgu derīguma termiņu cilvēkiem, kas bieži ceļo, neraugoties uz to, ka viņu uzticamība ir pilnībā pierādīta. Šajā nolūkā Komisija turpmākajos mēnešos iesniegs pirmo gada ziņojumu par **vietējo Šengenas sadarbību**. Šajā ziņojumā Komisija plāno izteikt konkrētus priekšlikumus par vietējās Šengenas sadarbības darbību, no kuriem ieguvēji būtu dalībvalstu konsulāti un vīzas pieteikumu iesniedzēji, piemēram, attiecībā uz to apliecinošo dokumentu sarakstu saskaņošanu, kurus jāiesniedz vīzu pieteikuma iesniedzējiem, un daudzkārtējās ieceļošanas vīzas izsniegšanas uzlabošanu *bona fide* ceļotājiem.

Ļoti svarīga ir arī pieeja konsulārajiem pakalpojumiem. Vēlāk šā gada laikā Komisija iesniegs paziņojumu par reģionālajām konsulārajām sadarbības programmām. Jo īpaši tajā izskatīs, kā varētu atvieglot **kopējo vīzu pieteikumu iesniegšanas centru** izveidi. Ilgtermiņā sadarbību starp dalībvalstīm par īstermiņa Šengenas vīzu jautājumiem varētu attiecināt arī uz ilgtermiņa vīzām.

3.3. Pienācīgi pārvaldīta legālā migrācija

Kā uzsvērts stratēģijā „Eiropa 2020”, racionālai migrācijas politikai jāatzīst, ka migranti var padarīt dinamiskāku ekonomiku un ieviest jaunas idejas, kā arī palīdzēt radīt jaunas darbavietas. Migranti arī palīdz aizpildīt brīvās vietas darba tirgū, ko nespēj vai nevēlas darīt

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula(EK) Nr. 539/2001.

ES strādnieki, kā arī veicina demogrāfisko problēmu risināšanu ES. Lai saglabātu darbaspējīgo iedzīvotāju skaitu proporcionālu kopējam iedzīvotāju skaitam tā 2008. gada līmenī, tiek lēsts, ka ES būtu nepieciešama būtiska tīrā imigrācija. Ilgtermiņa demogrāfiskās tendences liecina par to, ka paļaušanās uz darbaspēku, ko rada darba plūsmas starp ES dalībvalstīm, nākamajā desmitgadē varētu kļūt ierobežota¹³.

To migrantu uzņemšana, kam ir ES vajadzībām atbilstošas prasmes, var būt **darbaspēka un prasmju trūkumu risinājums noteiktās nozarēs**. Nākotnes nodarbinātības izaugsme būs koncentrēta pakalpojumu darbībā, un daudzi no šiem darbiem būs saistīti ar sabiedriskajiem pakalpojumiem, kā arī ar mājsaimniecību saistītiem pakalpojumiem. Piemēram, Komisijas iniciatīvā „Jaunas prasmes jaunām darba vietām”¹⁴ lēsts, ka līdz 2020. gadam veselības aprūpes nozarē trūks aptuveni 1 miljons speciālistu (un līdz pat 2 miljoniem speciālistu, ja tiek ņemtas vērā ar veselības aprūpi saistītās profesijas). Tiek lēsts, ka līdz 2015. gadam trūks aptuveni 384 000 līdz 700 000 IKT speciālistu¹⁵. ES arī nepieciešams aizvien lielāks skaits pētnieku, daži no tiem būs jāierodas no trešām valstīm, ja ekonomika kļūs tik dinamiska un inovatīva, cik tas ir nepieciešams, lai saglabātu konkurētspēju globālajā ekonomikā.

Ir jāpaveic vairāk, lai novērtētu darbaspēka un prasmju trūkumu un noteiktu, cik svarīga nozīme būtu mirācijai, lai novērstu šādus trūkumus, vienlaikus cenšoties novērst intelektuālā darbaspēka emigrāciju no jaunattīstības valstīm.

Tiek izstrādāts ES tiesiskais regulējums migrācijas jomā, savukārt dalībvalstis aizvien ir atbildīgas par trešo valstu pilsoņiem, ko tās uzņem nodarbinātības nolūkos. Cilvēki ar īstajām prasmēm īstajā vietā un laikā ir galvenais noteikums, lai gūtu panākumus uzņēmējdarbībā, pētniecībā un inovācijā Eiropā. Administratīvo procedūru vienkāršošana un ierobežojumu pārskatīšana attiecībā uz trešo valstu pilsoņu migrantu iespējām pārvietoties ES teritorijā un starp ES un trešām valstīm, nezaudējot iegūtās uzturēšanās un nodarbinātības tiesības, palīdzētu labāk darboties darba tirgiem. Turklāt trešā daļa migrantu ir pārāk labi kvalificēti amatiem, ko tā ieņem, kas ir cilvēkkapitāla izšķiešana, ko Eiropa nevar atļauties. Tādēļ ES jāvelta lielākas pūles, lai atzītu migrantu kvalifikāciju apliecinošos dokumentus, neatkarīgi no tā, vai tie jau ir likumīgi iedzīvotāji vai ir tikko kā ieradušies.

Pašreizējā nodarbinātības krīze daudzās dalībvalstīs nozīmē, ka ES darba tirgus patlaban ir saspringtā situācijā. Komisija pašlaik ievieš vairākus instrumentus, lai pārskatītu prasmju un piedāvājuma atbilstību, kā arī lai noteiktu ekonomikas nozares un profesijas, kurās saskaras ar darbā pieņemšanas sarežģījumiem vai prasmju trūkumu. Šīs analīzes rezultāti palīdzēs Komisijai izpētīt tās jomas, kurās rodas nodarbinātības šķēršļi un prasmju trūkums, ko varētu aizpildīt ar mērķtiecīgām migrācijas stratēģijām. Komisija apsver iespēju līdz 2012. gadam nākt klajā ar zaļo grāmatu par darbaspēka trūkuma risināšanu, izmantojot migrāciju, ES dalībvalstīs. Ir pienācis laiks rast vienošanos par 2007. gada priekšlikumu par **Apvienotu atļauju**, kas vienkāršos administratīvās procedūras migrantiem un sniegs skaidru un kopīgu tiesību kopumu. Vienlaikus, lai saglabātu konkurētspēju, Eiropai jābūt pievilcīgam galamērķim augsti kvalificētiem migrantiem, jo pieprasījums pasaules mērogā pēc **augsti kvalificētiem strādniekiem** paaugstināsies. ES zilās kartes shēma ievieš pasākumu kopumu, kas atvieglotu minēto personu pieņemšanu darbā ES. Komisija aicina visas dalībvalstis pastiprināt pūles, lai pienācīgi transponētu minēto direktīvu. Turklāt, lai novērstu konstatētās

¹³ Darba tirgus polarizācija Eiropā. *Cedefop* pētījums Nr. 9, 2011. gads.

¹⁴ COM(2010)682.

¹⁵ E-prasmju pieprasījuma un nodrošinājuma uzraudzība Eiropā - pašreizējā situācija, scenāriji un turpmākās attīstības prognozes līdz 2015. gadam, ECFIN ĢD.

nepilnības ES tiesiskajā regulējumā, Komisija 2010. gadā iesniedza priekšlikumus par **sezonas darbiniekiem un uzņēmuma ietvaros pārceltajiem darbiniekiem**. Attiecībā uz nākotnes tiesību aktu iniciatīvām legālās migrācijas jomā Komisija nepārtraukti novērtē pašreizējo sistēmu, lai pārliecinātos, vai spēkā esošie instrumenti tiek pareizi īstenoti, vai tos varētu uzlabot, vai arī ir nepieciešami jauni instrumenti. Ziņojumus par direktīvām, kuras attiecas uz pastāvīgajiem iedzīvotājiem, studentiem un pētniekiem no trešām valstīm, iesniegs 2011. gadā.

Potenciālajiem migrantiem vajadzīga informācija par ES un valstu tiesību aktu sistēmām, valodas prasībām, vīzām un darba atļaujām. **ES imigrācijas portāls**, kas ir tīmekļa vietne, ko atvērs 2011. gada beigās, būs vienas pieturas aģentūra skaidrai un pieejamai informācijai.

Šā gadsimta pirmajos gados dalībvalstīs, kas sniedza uzticamus datus, migrācija ģimenes iemeslu dēļ, šķiet, veidoja vairāk nekā 50 % no kopējās legālās migrācijas. Šis rādītājs pakāpeniski samazinās, un šodien aptuveni viena trešdaļa no visas imigrācijas ES ir saistīta ar ģimenes jautājumiem. Pretstatā darbaspēka migrācijai dalībvalstīs nespēj iepriekš noteikt, kāds apjoms šādu personu būs jāuzņem. Patiesi Pamattiesību harta, kā arī daudzi starptautisko tiesību instrumenti un ES **Direktīva par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos¹⁶ attiecībā uz trešo valstu pilsoņiem** atzīst saistības ievērot ģimenes dzīvi. Komisija šo jautājumu apspriedīs ar dalībvalstīm, Eiropas Parlamentu un ieinteresētajām personām, kā arī līdz gada beigām izdos zaļo grāmatu.

3.4. Iekļaujošas sabiedrības izveide, integrējot imigrantus

Likumīgi dzīvojošu trešo valstu pilsoņu integrēšana aizvien ir galvenā un reizēm pretrunīga problēma. Veiksmīga integrācija ir svarīga humānu un kulturālu apsvērumu dēļ. Tā ir arī vajadzīga, lai palielinātu ekonomikas un sociālos ieguvumus, ko imigrācija rada gan atsevišķām personām, gan sabiedrībai. Nav viena līdzekļa, kā nodrošināt veiksmīgu integrāciju. Tomēr ir skaidrs, ka jāvelta lielākas pūles gan ES, gan valstu un vietējā mērogā, lai sasniegtu labākus rezultātus. Katram migrantam Eiropā jājūtas kā mājās, jāievēro tās likumi un vērtības, kā arī jāsniedz ieguldījums Eiropas nākotnē.

Integrācija pieprasa ieguldījumu no attiecīgā migranta un uzņēmējas sabiedrības. Migrantiem jāsniedz iespēja piedalīties savās jaunajās kopienās, jo īpaši, mācīties uzņēmējas valsts valoda, jāsniedz pieeja nodarbinātības, izglītības un veselības aprūpes sistēmām, kā arī tiem jābūt sociālajām un ekonomiskajām spējām sevi uzturēt. Migrantiem jāiepazīstas ar ES un tās dalībvalstu pamatvērtībām, lai saprastu tās valsts kultūru un tradīcijas, kurā viņi dzīvo. Migrantu integrācija ietver līdzsvaru starp attiecīgo uzņēmēju valstu tiesību izmantošanu un likumu un kultūru ievērošanu.

Šajā ziņā Komisija drīzumā nāks klajā ar paziņojumu par **Eiropas programmu** trešo valstu pilsoņu **integrācijai**, galveno uzmanību veltot migrantu līdzdalībai saņēmējās valstīs, darbībai vietējā mērogā un izcelsmes valstu iesaistei integrācijas procesā. Šī programma būs veltīta diskusijai par to, kā saprast un atbalstīt integrāciju.

Tiek izstrādāts migrantu integrēšanā veiksmīgu pieeju instrumentu kopums, lai atvieglotu labākās prakses apmaiņu, kas ļauj valstu iestādēm mācīties viena no otras un izvēlēties pasākumus, kuri, visticamāk, izrādīsies efektīvi īpašo integrācijas mērķu sasniegšanā. Tiek

¹⁶ Padomes Direktīva 2003/86/EK.

izstrādāti tā sauktie Eiropas moduļi, lai atbalstītu politikas virzienus un prakses, kuras var pielāgot atsevišķu dalībvalstu, reģionu un pilsētu vajadzībām. Jo īpaši Komisijas paziņojumā ierosinās stiprināt vietējo un reģionālo dalībnieku iesaisti integrācijas politikas virzienu veidošanā, piemēram, īstenojot stratēģisku partnerību ar Reģionu komiteju un Eiropas pilsētu un reģionu tīkliem.

4. STARPTAUTISKĀS AIZSARDZĪBAS NODROŠINĀŠANA PERSONĀM, KURĀM TĀ IR VAJADŽĪGA

Viens no galvenajiem **Kopējās Eiropas patvēruma sistēmas** mērķiem ir samazināt plašās atšķirības patvēruma pieteikumu izskatīšanas rezultātā, kuras iesniegtas dažādās ES valstīs, un nodrošināt procesuālās un materiālās tiesības, uz kurām var paļauties visā Eiropas Savienībā, vienlaikus nodrošinot pilnīgu atbilstību 1951. gada Ženēvas konvencijai par bēgļiem un citām būtiskajām starptautiskajām saistībām.

2010. gadā ES tika reģistrēti aptuveni 257 800 patvēruma meklētāji jeb 515 pieteikumu iesniedzēji uz miljons iedzīvotājiem. Desmit dalībvalstīs bija vairāk nekā 90 % no pieteikumu iesniedzējiem, kas reģistrēti ES¹⁷.

Ir pienācis laiks pilnveidot Kopējo Eiropas patvēruma sistēmu, panākot vienošanos par līdzsvarotu dokumentu kopumu līdz 2012. gadam, par ko vienojās Eiropadome 2009. gada decembrī. Šajā nolūkā Komisija drīzumā nāks klajā ar priekšlikumu grozījumiem direktīvās par uzņemšanas nosacījumiem un patvēruma procedūrām. Jāpanāk saskaņota vienošanās par Dublinas regulas pārskatīšanu, tostarp par galējā līdzekļa ārkārtas mehānismu ārkārtējās situācijās, un par pārskatīto *Eurodac* sistēmu.

Kopā ar Kvalifikāciju direktīvu un darbības jomas paplašināšanu attiecībā uz Direktīvu par pastāvīgā iedzīvotāja statusa piešķiršanu starptautiskās aizsardzības saņēmējiem, kopējai patvēruma sistēmai jānodrošina a) taisnīga izturēšanās un pienācīgas garantijas patvēruma meklētājiem un starptautiskās aizsardzības saņēmējiem, b) procesuālie mehānismi, kas palīdzēs valstu iestādēm pareizi un ātri novērtēt patvēruma pieteikumus saskaņotākā veidā un ar instrumentiem, lai novērstu ļaunprātīgus pieteikumus, c) piemērots tiesību tuvināšanas līmenis starptautiskās aizsardzības saņēmējiem, kas veicinās izmaksu ietaupījumus administratīvajā procesā un ierobežos otrreizējo plūsmu un izdevīgāko patvēruma noteikumu meklēšanu, vienlaikus uzlabojot integrācijas perspektīvas, d) Dublinas sistēmas efektivitātes uzlabošana, vienlaikus risinot ārkārtējā spiediena situācijas, ar kurām var saskarties atsevišķas dalībvalstis, kā arī e) *EURODAC* datubāze, kas turpina atbalstīt Dublinas regulas efektivitāti, vienlaikus arī apmierinot citas tiesībaizsardzības iestāžu vajadzības, bet, ievērojot ļoti stingrus nosacījumus.

Vienlaikus ar ES tiesību aktu ieviešanu un pienācīgu īstenošanu, jāstiprina **praktiskā sadarbība**. Eiropas patvēruma atbalsta birojs kļūs pilnībā operatīvs šā gada jūnijā, un tā darbība palielinās uzticību un sadarbību Eiropas partneru starpā.

Ir svarīga arī solidaritāte un sadarbība ar trešām valstīm patvēruma un bēgļu plūsmu pārvaldībā. Jo īpaši jāturpina **Reģionālo aizsardzības programmu** darbība. Tās nodrošina plašu partnerību ar izcelsmes valstīm un reģioniem ciešā sadarbībā ar *UNHCR*, apvienojot

¹⁷ Francija, kurai sekoja Vācija, Zviedrija, Beļģija, Apvienotā Karaliste, Nīderlande, Austrija, Grieķija, Itālija un Polija. Skaīt 2. pielikumu, tabulu Nr. 5.

dialogu un atbalstu spēju veidošanas pasākumiem, pieeju ilglaicīgiem risinājumiem, uzlabojumus valsts tiesību aktos patvēruma jomā, patvēruma meklētāju un bēgļu saņemšanu, repatriācijas pasākumus un teritoriālo mobilitāti.

2010. gadā ES kopumā tika pārvietoti 5 000 bēgļi. Salīdzinājumam — ASV tajā pašā laikposmā tika pārvietoti 75 000 bēgļu. Patiesi ES dalībvalstis kopā patlaban uzņem mazāk pārvietotos bēgļus nekā Kanāda viena pati. **Pārvietošanai** jāklūst par ES patvēruma politikas būtisku daļu. Tā ir glābšanas pasākums īstiem bēgļiem, kam pretējā gadījumā būtu jāveic bīstams ceļojums uz pastāvīgās apmešanās vietu. Tā ir arī svarīgs atbildības sadalīšanas žests pretim pirmā patvēruma valstīm, vairums no kurām ir jaunattīstības valstis, tā palīdz saglabāt aizsardzības telpu uzņēmējās valstīs, kā arī sekmē dialogu un sadarbību par citiem migrācijas un robežpārvaldības jautājumiem. Eiropas Parlamentam un Padomei nekavējoties jāpieņem kopējā ES pārvietošanas programma, ko ierosinājusi Komisija¹⁸.

5. MIGRĀCIJA ĀRĒJO ATTIECĪBU JOMĀ NE TIKAI KRĪZES LAIKĀ

5.1. Visaptveroša pieeja migrācijai

ES jāstiprina savi ārējās migrācijas politikas virzieni. Jāveido partnerības ar trešām valstīm, kas risina jautājumus attiecībā uz migrāciju un mobilitāti tā, ka sadarbība ir abpusēji izdevīga. Izstrādājot šādu politiku, migrācijas jautājumi jāintegrē vispārējās ES ārējās attiecībās, lai veicinātu ES interesi un vajadzības. Īpaša uzmanība jāvelta attiecībām starp migrāciju un klimata pārmaiņām. Konsekvence starp iekšējiem un ārējiem politikas virzieniem ir svarīga, lai panāktu stabilus rezultātus, piemēram, saskaņotību un papildināmību starp Eiropas Savienības un dalībvalstu darbībām.

Vēlākā posmā šogad Komisija nāks klajā ar paziņojumu par **Visaptverošu pieeju migrācijai**. Pēc pirmajiem pieciem īstenošanas gadiem ir pienācis laiks sākt jaunu posmu un izpētīt veidus, kā šo stratēģisko pieeju padarīt efektīvāku un saskaņotāku, nosakot skaidrākus mērķus. Šim politikas satvaram labāk jāatspoguļo Eiropas Savienības stratēģiskie mērķi (iekšējie un ārējie), kuri jāpārveido par konkrētiem priekšlikumiem mūsu galveno partnerību attīstībai (īpaši ES un Āfrikas partnerattiecības, Austrumu partnerība, Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu partnerība un paplašināšanās valstis).

Jāpanāk labāks tematiskais līdzsvars starp trim galvenajām politiskās iejaukšanās jomām: a) legālās migrācijas organizēšana, b) cīņas pret nelegālo migrāciju pastiprināšana, kā arī c) abpusējo migrācijas ieguvumu palielināšana attīstībai.

Ārējai dimensijai varētu būt svarīgāka loma, iesaistot trešās valstis, kuras varētu būt partneres, kad ir jārisina jautājums par darbaspēka vajadzībām ES, vienlaikus ievērojot to, ka ES dod priekšroku ES pilsoņiem. Cenšoties labāk apvienot darbaspēka piedāvājumu un vajadzības, lai veicinātu ES rūpniecības attīstību, pieņemot darbā cilvēkus ar attiecīgajām prasmēm, svarīgu darbu varētu paveikt trešās valstīs tādās jomās kā ārzemēs iegūtu diplomu atzīšana un arodmācības un valodu apguve pirms izceļošanas.

Darbs pie migrācijas un attīstības ir jāpadziļina un jāprecizē. ES būtu jāvairo centieni, lai risinātu migrācijas cēloņus, īpašu uzmanību veltot nodarbinātības jautājumiem, pārvaldībai un

¹⁸ COM(2009)447, 2.9.2009.

demogrāfiskajām pārmaiņām. Jāsāk jaunas iniciatīvas, lai rosinātu pozitīvu ietekmi uz attīstību no migrantu naudas pārskaitījumiem.

Ieviešot **uz migrantiem centrētu pieeju**, tiks stiprināta arī migrācijas humānā dimensija un attīstības politika. Šajā kontekstā lielāka uzmanība būtu jāvelta diasporu nozīmei. Jāapsver iniciatīvas, kas uzsāktas, lai sniegtu iespēju diasporas locekļiem sniegt ieguldījumu savā izcelsmes valstī, tostarp viecinot kvalificētu migrantu atgriešanos uz pagaidu laiku. Izmantojot pirmo pozitīvo pieredzi, turpmāk jāattīsta cirkulārās migrācijas iespējas.

Līdz šim Visaptverošās pieejas galvenā uzmanība tika veltīta Āfrikai, kā arī Eiropas austrumu un dienvidaustrumu reģioniem. Nostiprinot ES ārējās migrācijas politiku, jāpārskata ģeogrāfiskās prioritātes, pamatojoties uz ES un trešo valstu interesēm un kopējām problēmām, īpaši, ņemot vērā nesenos notikumus Tuvajos Austrumos un Ziemeļāfrikā.

5.2. Pēc krīzes: ES un Vidusjūras reģiona dienvidu valstu partnerība

Eiropadomes 11. un 25. marta sanāksmēs atkārtoti apstiprināja saistības attīstīt jaunu partnerību ar dienvidu kaimiņvalstīm. Eiropas Parlaments savā nesenojā rezolūcijā¹⁹ arī uzsvēra vajadzību pēc līdzsvarotas un visaptverošas pieejas minētajiem jautājumiem. Ņemot vērā minētos ieguldījumus, turpmākajās nedēļās Komisija nāks klajā ar pārskatītu Eiropas kaimiņattiecību politiku un priekšlikumu kopumu, kas attiecas uz ES pieeju migrācijas, mobilitātes un drošības jomā ar Vidusjūras reģiona dienvidu valstīm.

Tā ietvarā jāstrādā ar Vidusjūras reģiona dienvidu valstīm, lai uzlabotu migrantu spēju un izglītības līmeņa atzīšanu.

Turklāt cilvēku savstarpējiem kontaktiem visā Vidusjūras reģionā būtu jāatbalsta plaukstošo demokorātiju Ziemeļāfrikā. Pastiprināta mobilitāte palielinās savstarpējo sapratni un uzlabos tirdzniecības attiecības. ES saviem kaimiņvalstu partneriem jāpiedāvā dinamiska mobilitātes politika, tostarp vīzas, kas arī ir stabils ES ārpolitikas elements. Liberalizēta pakalpojumu sniegšana, palielināta studentu un pētnieku apmaiņa, pastiprināti kontakti, kas sekmē pilsoniskās sabiedrības, uzņēmēju, žurnālistu un cilvēktiesību organizāciju tuvināšanos, ir svarīgi, lai sasniegtu Eiropas kaimiņattiecību politikas mērķus. Tos var īstenot tikai, ja ir ieviesti pareizi kanāli regulārai migrācijai un vīzu atvieglojumiem.

Pirmkārt, ES ir ierosinājusi Vidusjūras reģiona dienvidu valstīm izveidot strukturētu dialogu par migrāciju, mobilitāti un drošību, lai izveidotu saistītas mobilitātes partnerības, pamatojoties uz katras atsevišķas valsts īpašiem nopelniem.

Dialoga mērķim jābūt izveidot mobilitātes partnerības ar attiecīgajiem noteikumiem un palīdzēt partnervalstīm pastiprināt spēju veidošanu migrācijas plūsmu pārvaldības jomās. Mobilitātes partnerībām cita starpā vienmēr jāietver veidi, kā atvieglot un labāk organizēt legālo migrāciju, efektīvus un humānus pasākumus cīņā pret nelegālo migrāciju, kā arī konkrētus pasākumus, lai pastiprinātu migrācijas seku attīstību. To īstenošana būs atkarīga no patiesu saistību uzņemšanās no attiecīgo trešo valstu puses atkārtoti uzņemt nelegālos migrantus, kuriem nav tiesību uzturēties attiecīgo dalībvalstu teritorijā, un efektīvi rīkoties, lai novērstu nelegālo migrāciju, izveidojot integrētu robežu pārvaldību, dokumentu drošību un apkarotu organizēto noziedzību, tostarp apkarotu cilvēku tirdzniecību un migrantu nelikumīgu ieviešanu.

¹⁹ Eiropas Parlamenta 2011. gada 5. aprīļa rezolūcija par nestabilitātes radītajām migrācijas plūsmām: ES ārpolitikas darbības joma un nozīme ([2010/2269\(INI\)](#)).

Partnervalstīm, kuras ir gatavas strādāt ar ES patvēruma, migrācijas un robežu pārvaldības jautājumos, kā arī attiecībā uz efektīvāku tiesiskuma izpildi, tiks sniegts atbalsts spēju nostiprināšanā šajā nolūkā. Šī sadarbība arī palīdzēs izveidot noteikumus stabilitātei, cilvēktiesību ievērošanai, demokrātijai un labai pārvaldībai. Tas tāpat ļaus ES piedāvāt turpmākas iniciatīvas, lai atvieglotu mobilitāti trešo valstu pilsoņiem, paralēli pasākumiem vīzu politikas jomā, kā daļu no vispārīgākas ES attiecību ar minētajām valstīm pārskatīšanas.

1. PIELIKUMS

Ar paziņojumu saistītās Komisijas iniciatīvas		
Atsauce Nr.	Pilns nosaukums	
2. NODAĻA Ārējo robežu šķērsošana un mobilitāte		
2011/HOME/040	Komisijas lēmums par vietējo Šengenas sadarbību	2011. gada jūnijs
2011/HOME/182	Ieteikums, ar ko groza COM Ieteikumu, ar kuru izveido kopējo Robežsargu rokasgrāmatu	2011. gada jūnijs
2011/HOME/045	Komisijas lēmums, ar ko groza Vīzu kodeksa rokasgrāmatu	2011. gada jūnijs
2011/HOME/050	Komisijas lēmums, ar ko groza <i>SIRENE</i> rokasgrāmatu	2011. gada maijs
2011/HOME/041	Komisijas priekšlikums veikt grozījumus EP un Padomes Regulā 539/2001 par vīzām	2011. gada 24. maijs
2011/HOME/044	Paziņojums par programmām reģionālajai konsulārajai sadarbībai un kopīgu pieteikumu iesniegšanas centru izveidei	2011. gada novembris
2011/HOME/088	Tiesību akta priekšlikums, ar ko nosaka Eiropas robežu uzraudzības sistēmas (EUROSUR) mērķi, darbības jomu un tehnisko un operatīvo satvaru	2011. gada decembris
2011/HOME/..	Paziņojums par lietpratīgām robežām (Ieceļošanas/izceļošanas sistēma un reģistrēto ceļotāju programma)	2011. gada septembris
2011/HOME/016	Paziņojums par lielāku solidaritāti ES iekšienē	2011. gada novembris
3. NODAĻA Pārvietošanās un dzīvošana zonā bez iekšējām robežām		
	Šengena: mehānisms koordinētai kontroles pagaidu atjaunošanai, kas jāpievieno Komisijas priekšlikumam par novērtējumu par Šengenas režīmu	2011. gada jūnijs/jūlijs
2011/HOME/037	Migrācija un patvērums ES 2010. gadā (Otrais gada ziņojums par Imigrācijas un patvēruma paktu), kam pievienots Komisijas darba dienestu dokuments	2011. gada 24. maijs

2011/HOME/017	Paziņojums par ES prgrammu par integrāciju, kam pievienots Komisijas dienestu darba dokuments	2011. gada 24. maijs
2010/HOME/085	Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par Direktīvas 2003/109/EK par trešo valstu pilsoņu statusu, kas ir pastāvīgie iedzīvotāji, piemērošanu	2011. gada septembris
2010/HOME/086	Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par Direktīvas 2004/114/EK par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu pilsoņu uzņemšanu studiju, skolēnu apmaiņas, prakses vai stažēšanās, nesāņemot atalgojumu, vai brīvprātīga darba nolūkā, piemērošanu	2011. gada septembris
2011/HOME/039	Ziņojums par Direktīvu 2005/71/EK par trešo valstu pilsoņu uzņemšanu zinātniskās pētniecības un turpmāku pasākumu nolūkos	2011. gada decembris
2009/HOME/057	Zaļā grāmata par Direktīvu 2003/86/EK par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanās	2011. gada novembris
	Paziņojums par ES atgriešanas politiku	2012. gads
	Zaļā grāmata par darbaspēka trūkuma risināšanu, izmantojot migrāciju, ES dalībvalstīs	2012. gads

4. NODAĻA

Starptautiskās aizsardzības nodrošināšana personām, kurām tā ir vajadzīga

2011/HOME/186	Grozīts priekšlikums par Patvēruma procedūru direktīvu	2011. gada 1. jūnijs
2011/HOME/187	Grozīts priekšlikums par Uzņemšanas nosacījumu direktīvu	2011. gada 1. jūnijs
	Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm	Jau iesniegts
	Grozīts priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par <i>EURODAC</i> izveidi	Jau iesniegts
	Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par obligātajiem standartiem, lai kvalificētu trešo valstu pilsoņus vai bezvalstniekus kā personas, kam nepieciešama	Jau iesniegts

	starptautiska aizsardzība, un piešķirtās aizsardzības saturu	
	Komisijas priekšlikums par ES kopējo teritoriālās mobilitātes shēmu	Jau iesniegts
5. NODAĻA Visaptveroša pieeja migrācijai		
	Paziņojums „Dialogs ar Vidusjūras reģiona dienvidu valstīm par migrāciju, mobilitāti un drošību”	2011. gada 24. maijs
2010/HOME+/011	Komisijas priekšlikums par Padomes lēmumiem par nolīguma parakstīšanu un noslēgšanu starp Eiropas Kopienu un Kaboverdes Republiku par mobilitāti un atpakaļuzņemšanu	2011. gada novembris
2011/HOME/001	Paziņojums par vispārējās pieejas migrācijai novērtēšanu un turpmāko attīstību	2011. gada novembris
2011/HOME/022	Komisijas dienestu darba dokuments par migrāciju un attīstību	2011. gada novembris
2011/HOME/023	Komisijas dienestu darba dokuments par migrāciju un klimata pārmaiņām	2011. gada novembris
2001/HOME/019	Rīcības plans par sadarbību ar Austrumu partnerības valstīm	2011. gada septembris
	Komisijas priekšlikums par Padomes lēmumiem par nolīguma parakstīšanu un noslēgšanu starp Eiropas Kopienu un Armēniju par vīzu režīma atvieglojumiem un atpakaļuzņemšanu	2011. gada jūlijs
	Komisijas priekšlikums par Padomes lēmumiem par nolīguma parakstīšanu un noslēgšanu starp Eiropas Kopienu un Azerbaidžānu par vīzu režīma atvieglojumiem un atpakaļuzņemšanu	2011. gada jūlijs

2. PIELIKUMS

1. tabula Kopējā vīzu statistika par 2009. gadu

Šengenas valstis	Šengenas vīzas (Lidostas tranzīta vīzas, tranzīta vīzas, īstermiņa vīzas)		Valsts izsniegto ilgtermiņa uzturēšanās vīzu skaits
	Izsniegto vīzu skaits	Vīzu neizsniegšanas gadījumu procentuālais apjoms	
AT	285.196	5,23%	27.169
BE	165.474	17,38%	24.588
CH	351.578	8,70%	37.975
CZ	440.360	3,74%	17.109
DE	1.491.784	9,06%	139.640
DK	77.142	5,40%	1.037
EE	93.464	2,49%	399
EL	598.883	4,68%	40.686
ES	748.466	9,97%	135.568
FI	783.340	1,58%	-
FR	1.415.886	12,35%	167.108
HU	272.972	4,14%	8.530
IS	779	4,18%	88
IT	1.053.354	5,02%	155.286
LT	236.299	1,77%	2.824
LU	5.364	2,38%	27
LV	118.436	3,48%	1.450
MT	28.915	9,31%	4.168
NL	313.534	7,37%	9.032
NO	105.430	0,75%	16.502
PL	579.424	3,29%	210.292
PT	107.224	6,87%	15.800
SE	172.595	7,62%	527
SI	97.690	4,19%	391
SK	62.287	3,78%	1.982

ES dalībvalstis, kas vēl pilnībā nepiemēro Šengenas <i>acquis</i>	Lidostas tranzīta vīzas, tranzīta vīzas, īstermiņa vīzas		Valsts izsniegto ilgtermiņa uzturēšanās vīzu skaits
	Izsniegto vīzu skaits	Vīzu neizsniegšanas gadījumu procentuālais apjoms	
BG	595.914	1,05%	8.575
CY	113.205	2,63%	-
RO	175.956	3,24%	12.831

Kopā	Lidostas tranzīta vīzas, tranzīta vīzas, īstermiņa vīzas		Valsts izsniegto ilgtermiņa uzturēšanās vīzu skaits
	Izsniegto vīzu skaits	Vīzu neizsniegšanas gadījumu procentuālais apjoms	
Kopā Šengenas vīzas	9.605.876	7,11%	1.018.178
Kopā vīzas, kas nav Šengenas vīzas	885.075	1,70%	21.406
Kopā	10.490.951	6,68%	1.039.584

Avots: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretariāts

Nelegālas imigrācijas rādītāji - aizturētās, piespiedu kārtā izraidītās un atgrieztās personas

	Aizturēšanas gadījumi		Izsniegtie lēmumi par piespiedu izraidīšanu		Faktiskie atgriešanas gadījumi		Attiecība starp izsniegtajiem lēmumiem par piespiedu	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Beļģija	13800	13710	32680	23900	3965	4060	12,1	17,0
Bulgārija	1415	1465	1405	1465	275	285	19,6	19,5
Čehija	3335	3955	3770	3805	585	850	15,5	22,3
Dānija	610	640			825	800		
Vācija	53695	49555	11985	14595	14295	11900	119,3	81,5
Igaunija	1050	860	185	150	95	115	51,4	76,7
Irija	3185	5035	1285	1615	690	830	53,7	51,4
Grieķija	106715	108315	146335	126140	68565	62850	46,9	49,8
Spānija	92730	90500	82940	103010	29785	28865	35,9	28,0
Francija	111690	76355	97515	88565	19470	18400	20,0	20,8
Itālija	68175	53440	68175	53440	7140	5315	10,5	9,9
Kipra	7000	8030	3355	3205	3480	4520	103,7	141,0
Latvija	310	245	265	70	270	200	101,9	285,7
Lietuva	910	1495	910	1210	855	925	94,0	76,4
Luksemburga	:	260	:	185	:	105		56,8
Ungārija	4845	8970	4205	4850	1190	2245	28,3	46,3
Malta	3015	1690	3015	1690	305	530	10,1	31,4
Nīderlande	7505	7565	31700	43360	9350	8980	29,5	20,7
Austrija	14500	17145	8870	10625	5855	6410	66,0	60,3
Polija	5430	4520	8145	8520	8595	6945	105,5	81,5
Portugāle	28605	11130	8185	10295	1345	1220	16,4	11,9
Rumānija	3790	4365	3695	5125	3820	4670	103,4	91,1
Slovēnija	1555	1065	1555	1065	1995	2220	128,3	208,5
Slovākija	2320	1715	1655	1180	1295	900	78,2	76,3
Somija	5375	6660	1775	3125	910	1720	51,3	55,0
Zviedrija	440	22230	12555	17820	9015	11980	71,8	67,2
Apvienotā Karaliste	69840	69745	69840	69745	47455	64945	67,9	93,1
ES	611840	570660	606000	598755	241425	252785	39,8	42,2

2. tabula Dati par aizturētajām, izraidītajām un atpakaļ atgrieztajām personām.

Avots: Eurostat

3. tabula Iedzīvotāju, kas nav ES iedzīvotāji, skaits dalībvalstīs, 2010. gads

Iedzīvotāju skaits, kas nav ES iedzīvotāji, dalībvalstīs, 2010. gads		
	Valstu, kas nav ES dalībvalstis, pilsoņu skaits (000)	%
ES 27	20 126.1	4.0
Beļģija	:	:
Bulgārija	20.3	0.3
Čehijas Republika	287.4	2.7
Dānija	214.3	3.9
Vācija	4 584.7	5.6
Igaunija	201.7	15.1
Īrija	67.9	1.5
Griekija	791.7	7.0
Spānija	3 335.7	7.3
Francija	2 451.4	3.8
Itālija	2 993.7	5.0
Kipra	43.8	5.5
Latvija	382.4	17.0
Lietuva	34.6	1.0
Luksemburga	29.5	5.9
Ungārija	81.1	0.8
Malta	11.3	2.7
Nīderlande	341.3	2.1
Austrija	548.0	6.5
Polija	30.7	0.1
Portugāle	363.1	3.4
Rumānija	25.3	0.1
Slovēnija	77.6	3.8
Slovākija	24.2	0.4
Somija	98.5	1.8
Zviedrija	324.7	3.5
Apvienotā Karaliste	2 445.1	3.9

Avots: Eurostat

Migrācijas plūsmas - Izsniegto uzturēšanās atļauju skaits

migr_resfirst-First permits by reason and citizenship - Annual data

	Absolūtie skaitļi										Procenti					
	Ģimenes apstākļi		Studijas		Kompensēta uzturēš		Citi iemesli		Kopā		Ģimenes apstākļi		Studijas		Kompensēta uzturēš	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Beļģija	20320	28523	6743		7097	5391	12041	17803	46201	51717	44,0	55,2	14,6	0,0	15,4	10,4
Bulgārija	1546	1539	1168	1623	776	769	443	454	3933	4385	39,3	35,1	29,7	37,0	19,7	17,5
Čehija	10699	9281	4220	4139	43282	11312	3149		61350	24732	17,4	37,5	6,9	16,7	70,5	45,7
Dānija	4231		19279	16253	7420		725		31655	16253	13,4	0,0	60,9	100,0	23,4	0,0
Vācija	49642	54139	29985	31345	20297	16667	14365	19803	114289	121954	43,4	44,4	26,2	25,7	17,8	13,7
Igaunija	1402	1148	339	383	967	1135	1176	1111	3884	3777	36,1	30,4	8,7	10,1	24,9	30,1
Īrija	3409	2608	12538	12263	5808	4827	7171	5811	28926	25509	11,8	10,2	43,3	48,1	20,1	18,9
Grieķija	21855	22637	1449	1489	15609	16383	1498	4639	40411	45148	54,1	50,1	3,6	3,3	38,6	36,3
Spānija	150101	100620	21665	22068	96319	22262	131742	141419	399827	286369	37,5	35,1	5,4	7,7	24,1	7,8
Francija	85475	83528	52226	53563	21784	19612	29238	31788	188723	188491	45,3	44,3	27,7	28,4	11,5	10,4
Itālija	76764	75153	12512	10011	142889	106134	9393	53856	241558	245154	31,8	30,7	5,2	4,1	59,2	43,3
Kipra	335		8751		32704		12020		53810	0	0,6		16,3		60,8	
Latvija	2464	759	346	212	1823	464	3073	869	7706	2304	32,0	32,9	4,5	9,2	23,7	20,1
Lietuva	659	788	447	422	4140	1358	52	91	5298	2659	12,4	29,6	8,4	15,9	78,1	51,1
Ungārija	8405	1753	7760	4167	16875	4535	3562	2025	36602	12480	23,0	14,0	21,2	33,4	46,1	36,3
Malta	954	391	202	191	950	669	2883	2431	4989	3682	19,1	10,6	4,0	5,2	19,0	18,2
Nīderlande	23882	23078	9177	9944	9285	10433	31425	12696	73769	56151	32,4	41,1	12,4	17,7	12,6	18,6
Austrija	14400	14572	2853	3233	3096	2692	1434	7538	21783	28035	66,1	52,0	13,1	11,5	14,2	9,6
Polija	8921	8699	6145	7066	18664	11123	7177	6539	40907	33427	21,8	26,0	15,0	21,1	45,6	33,3
Portugāle	27270	19964	4344	4302	25286	18275	6815	3783	63715	46324	42,8	43,1	6,8	9,3	39,7	39,5
Rumānija	6109	6043	2969	3541	9039	4724	1237	1072	19354	15380	31,6	39,3	15,3	23,0	46,7	30,7
Slovēnija	3962	3116	246	666	24954	11910	53	67	29215	15759	13,6	19,8	0,8	4,2	85,4	75,6
Slovākija	1224	1156	449	334	3984	2302	2368	1544	8025	5336	15,3	21,7	5,6	6,3	49,6	43,1
Somija	7170	6643	4441	3949	5722	2754	4540	4688	21873	18034	32,8	36,8	20,3	21,9	26,2	15,3
Zviedrija	36626	37890	11695	13968	14259	18978	21564	20501	84144	91337	43,5	41,5	13,9	15,3	16,9	20,8
Apvienotā Karaliste	117055	121280	222780	268525	139735	116670	153685	164905	633255	671380	18,5	18,1	35,2	40,0	22,1	17,4
ES	684880	625308	444729	473657	672764	411379	462829	505433	2265202	2015777	30,2	31,0	19,6	23,5	29,7	20,4

4. tabula Iedzīvotāju uzturēšanās atļauju skaits, kas izsniegts 2008. un 2009. gadā

Avots: Eurostat

5. tabula Pirmās instances lēmumi par patvērumu pēc iznākuma un dalībvalstīm, 2010. gads.

	Lēmumi kopā	Pozitīvie lēmumi kopā	Bēgļu statuss	Papildu aizsardzība	Humānā aizsardzība	Noraidījums
Eiropas Savienība	223370	55100	27050	20400	7650	168270
Beļģija	16665	3510	2700	805	:	13160
Bulgārija	515	140	20	120	:	375
Čehijas Republika	510	175	75	75	20	335
Dānija	3300	1345	660	520	170	1950
Vācija	45400	10450	7755	545	2145	34955
Igaunija	40	15	10	5	:	25
Īrija	1600	25	25	5	:	1575
Grieķija	3455	105	60	20	30	3350
Spānija	2785	610	245	350	15	2175
Francija	37620	5115	4095	1020	:	32505
Itālija	11325	4305	1615	1465	1225	7015
Kipra	2440	425	30	370	25	2015
Latvija	50	25	5	20	:	25
Lietuva	190	15	0	15	:	175
Luksemburga	475	70	55	15	:	410
Ungārija	1040	260	75	115	70	785
Malta	350	220	45	165	15	125
Nīderlande	17145	7565	810	4010	2745	9575
Austrija	13780	3450	2060	1390	:	10330
Polija	4420	510	80	195	230	3910
Portugāle	130	55	5	50	:	75
Rumānija	425	70	40	30	0	355
Slovēnija	115	25	20	0	:	95
Slovākija	295	90	5	55	30	205
Somija	4880	1595	165	1240	190	3285
Zviedrija	27700	8495	1935	5955	605	19205
Apvienotā Karaliste	26720	6440	4445	1850	140	20280

Avots: Eurostat